

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 19ης Ιανουαρίου 1994 *

Στην υπόθεση C-435/92,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Tribunal administratif της Νάντης (Γαλλία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Association pour la protection des animaux sauvages κ.λπ.

και

Préfet de Maine-et-Loire,

Préfet de la Loire-Atlantique,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 4, της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 2ας Απριλίου 1979, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών (ΕΕ ειδ. έκδ. 001/15, σ. 202),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους O. Due, Πρόεδρο, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, M. Díez de Velasco (εισηγητή), προέδρους τμήματος, F. A. Schockweiler, F. Grévisse, M. Zuleeg, P. J. C. Kapteyn και J. L. Murray, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: W. Van Gerven

γραμματέας: D. Louterman-Hubeau, κυρία υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- η Ένωση των πολεμίων της θήρας, εκπροσωπούμενη από τον F. Herbert, δικηγόρο Βρυξελλών,
- η Ομοσπονδία κυνηγών του διοικητικού διαμερίσματος Loire-Atlantique, εκπροσωπούμενη από τον C. Lagier, δικηγόρο Λυών,
- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους V. Di Bucci, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, και B. Leplat, εθνικό δημόσιο υπάλληλο τελούντα στη διάθεση της Νομικής Υπηρεσίας,
- Η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον P. Rouzoulet, υποδιευθυντή της διεύθυνσεως νομικών υποθέσεων στο Υπουργείο Εξωτερικών, και τον J.-L. Falconi, γραμματέα εξωτερικών υποθέσεων στο ίδιο Υπουργείο,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις παρατηρήσεις που ανέπτυξαν προφορικά οι εκπρόσωποι της Ενώσεως των πολεμίων της θήρας, της Ομοσπονδίας κυνηγών του διοικητικού διαμερίσματος Loire-Atlantique, της Γαλλικής Κυβερνήσεως, διά των J.-L. Falconi και J.-J. Lafitte, υπευθύνου στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, και της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κατά τη συνεδρίαση της 7ης Ιουλίου 1993,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 21ης Σεπτεμβρίου 1993,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με αποφάσεις της 17ης Δεκεμβρίου 1992, οι οποίες περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 24 Δεκεμβρίου 1992, το Tribunal administratif της Νάντης υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, τρία προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 4, της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 2ας Απριλίου 1979, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών (ΕΕ ειδ. έκδ. 001/15, σ. 202, στο εξής: οδηγία).
- 2 Τα προδικαστικά αυτά ερωτήματα ανέκυψαν στο πλαίσιο έξι προσφυγών που άσκησαν ενώπιον του Tribunal administratif της Νάντης διάφορες ενώσεις προστασίας του περιβάλλοντος και μια ένωση κυνηγών με αντικείμενο την ακύρωση αποφάσεων που εξέδωσαν οι νομάρχες των διοικητικών διαμερισμάτων Maine-et-Loire και Loire-Atlantique, ο καθένας για τη διοικητική περιφέρεια ευθύνης του, με τις οποίες καθόρισαν τις ημερομηνίες λήξεως της θηρευτικής περιόδου 1992/93.
- 3 Οι διαφορές ανάγονται κατ' ουσίαν στο ζήτημα αν οι ανωτέρω ημερομηνίες συνάδουν προς τις διατάξεις της οδηγίας σχετικά με την προστασία των αποδημητικών πτηνών κατά την επιστροφή στον τόπο φωλεοποίησής τους.
- 4 Εκτιμώντας ότι η επίλυση των ανωτέρω διαφορών εξαρτάται ιδίως από την ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 4, της οδηγίας, το Tribunal administratif της Νάντης ερωτά αν

- 1) ως ημερομηνία λήξεως της θήρας των αποδημητικών πτηνών και των υδροβίων θηραμάτων πρέπει να λαμβάνεται η πρώτη ημέρα εκκινήσεως προς αποδημία για την αναζήτηση συντρόφου ή μια κυμαινόμενη ημερομηνία ανάλογα με την ημέρα εκκινήσεως προς αποδημία
- 2) συμβιβάζεται και, ενδεχομένως, μέχρι ποιο βαθμό, με το σύστημα προστασίας της οδηγίας η αρχή της κλιμακώσεως των ημερομηνιών λήξεως της θήρας ανάλογα με τα είδη
- 3) συμβιβάζεται με το σύστημα προστασίας της οδηγίας η αναγνωριζόμενη στους νομάρχες εξουσία να καθορίζουν την ημερομηνία λήξεως της θήρας, ο καθένας στη διοικητική περιφέρεια ευθύνης του.

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 5 Με το πρώτο ερώτημά του, το εθνικό δικαστήριο ζητεί να του υποδειχθούν τα ληπτέα υπόψη κριτήρια για τον καθορισμό της ημερομηνίας λήξεως της θήρας των αποδημητικών πτηνών και των υδροβίων θηραμάτων, λόγω του ότι η εκκίνηση προς αποδημία για την αναζήτηση συντρόφου μπορεί να ποικίλλει κατ' έτος σε συνάρτηση με άλλες περιστάσεις.
- 6 Υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι, δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 4, της οδηγίας, τα κράτη μέλη μεριμνούν ιδιαίτερα ώστε τα είδη στα οποία εφαρμόζεται η θηρευτική νομοθεσία να μη θηρεύονται κατά την περίοδο φωλεοποίησεως, ούτε κατά τις διάφορες φάσεις της αναπαραγωγής και εξαρτήσεώς τους (άρθρο 7, παράγραφος 4, δεύτερη περίοδος) και, ειδικότερα όταν πρόκειται για αποδημητικά είδη στα οποία εφαρμόζεται η θηρευτική νομοθεσία, μεριμνούν ώστε να μη θηρεύονται κατά την περίοδο αναπαραγωγής και κατά την επιστροφή στον τόπο φωλεοποίησεώς τους (άρθρο 7, παράγραφος 4, τρίτη περίοδος).
- 7 Δεύτερον, επιβάλλεται η παραπομπή στην απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Ιανουαρίου 1991 στην υπόθεση C-157/89, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Συλλογή 1991, σ. I-57).

- 8 Με την ανωτέρω απόφαση, το Δικαστήριο αναγνώρισε κατ' αρχάς ότι οι μετακινήσεις των πτηνών με σκοπό την αποδημία χαρακτηρίζονται από κάποια μεταβλητότητα η οποία, λόγω των μετεωρολογικών συνθηκών, συνδέεται ιδίως με τις χρονικές περιόδους κατά τη διάρκεια των οποίων λαμβάνουν χώρα τα φαινόμενα αυτά. Έτσι, ορισμένος αριθμός πτηνών δεδομένου αποδημητικού είδους ενδέχεται να αρχίσει το ταξίδι της επιστροφής προς τον τόπο φωλεοποίησεως ενωρίτερα από τον μέσο χρόνο των αποδημητικών ρευμάτων. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο καθόσον τα οικεία είδη μετακινούνται περιοδικώς μεταξύ των ζωνών φωλεοποίησεως και μεταναστεύσεως, ζωνών οι οποίες ενίοτε απέχουν πολύ οι μιν από τις δε, διασχίζοντας τα σύνορα περισσοτέρων εμπλεκομένων χωρών, ενώ, για το αυτό είδος, ενδέχεται διάφοροι πληθυσμοί του να ακολουθούν ενίοτε αποκλίνουσες διαδρομές σε διαφορετικές ζώνες.
- 9 Με την ίδια απόφαση, το Δικαστήριο διευκρίνισε περαιτέρω ότι το άρθρο 7, παράγραφος 4, της οδηγίας αποβλέπει στη διασφάλιση πλήρους συστήματος προστασίας κατά τη διάρκεια των περιόδων εκείνων κατά τις οποίες η επιβίωση των αγρίων πτηνών απειλείται ιδιαίτερω.
- 10 Κατόπιν αυτού, το Δικαστήριο έκρινε ότι η προστασία από τις θηρευτικές δραστηριότητες δεν μπορεί να περιορίζεται στην πλειονότητα των πτηνών συγκεκριμένου είδους, όπως αυτή καθορίζεται με βάση ένα μέσον όρο των μετακινήσεων προς αποδημία.
- 11 Στην παρούσα υπόθεση παρατηρείται ότι όσα επισημάνθηκαν στην προαναφερθείσα απόφαση σχετικά με τη μεταβλητότητα των μετακινήσεων προς αποδημία επιβεβαιώνουν μελέτες που επισυνάφθηκαν στον φάκελο της ενώπιον του Δικαστηρίου υποθέσεως, σύμφωνα με τις οποίες η ημερομηνία εκκινήσεως προς αποδημία για την αναζήτηση συντρόφου ποικίλλει, εξαρτώμενη από ορισμένους παράγοντες, ήτοι ανάλογα με τα συγκεκριμένα ήδη πτηνών, με τις παρατηρούμενες εντός του αυτού έτους μεταβολές, τις γεωγραφικής φύσεως διαφορές και τη δυνατότητα εξευρέσεως πηγών διατροφής.
- 12 Ενόψει των ερμηνευτικών αρχών που συνήχθησαν από την ανωτέρω απόφαση, παρατηρείται ότι, όπως ορθώς υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας, η μέθοδος καθορισμού της ημερομηνίας λήξεως της θήρας με γνώμονα την περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας η μεταναστευτική κίνηση βρίσκεται στο απόγειό της δεν μπορεί να θεωρηθεί ως συνάδουσα προς το άρθρο 7, παράγραφος 4, της οδηγίας. Το ίδιο ισχύει για τις μεθόδους που λαμβάνουν υπόψη τον χρόνο κατά

τον οποίο ορισμένο ποσοστό πτηνών έχουν ήδη αρχίσει τη μετανάστευσή τους ή για τις μεθόδους εκείνες που έγκεινται στον καθορισμό μιας ενδιάμεσης ημερομηνίας εκκινήσεως προς αποδημία για την αναζήτηση συντρόφου.

- 13 Επομένως, η απάντηση επί του πρώτου υποβληθέντος ερωτήματος είναι ότι, κατ' εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 4, της οδηγίας, η ημερομηνία λήξεως της θήρας των αποδημητικών πτηνών και των υδροβίων θηραμάτων πρέπει να καθορίζεται βάσει μεθόδου εγγυωμένης πλήρως την προστασία των ειδών αυτών κατά τη διάρκεια της αποδημίας τους προς αναζήτηση συντρόφου και ότι, συνακόλουθα, οι μέθοδοι που έχουν ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα ότι ορισμένο ποσοστό των πτηνών ενός είδους διαφεύγουν της ανωτέρω προστασίας δεν συνάδουν προς την προαναφερθείσα διάταξη.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 14 Με το δεύτερο ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ερωτά αν η οδηγία παρέχει στις εθνικές αρχές την ευχέρεια να καθορίζουν ημερομηνίες λήξεως της θήρας κυμαινόμενες ανάλογα με τα είδη.
- 15 Όπως προκύπτει από τις αποφάσεις περί παραπομπής και τη συζήτηση ενόπιον του Δικαστηρίου, η εν λόγω μέθοδος εμφανίζει δύο μειονεκτήματα: αφενός, την παρενόχληση λόγω των θηρευτικών δραστηριοτήτων των λοιπών ειδών πτηνών για τα οποία έχει λήξει η θηρευτική περίοδος και, αφετέρου, τον κίνδυνο συγχύσεως ως προς την αναγνώριση των διαφόρων ειδών.
- 16 Αναφορικά με το πρώτο μειονέκτημα, παρατηρείται ότι οποιαδήποτε θηρευτική δραστηριότητα μπορεί να διαταράξει την άγρια πανίδα και σε ορισμένες περιπτώσεις να έχει επιδράσεις στον βαθμό προστασίας των οικείων ειδών ανεξάρτητα από τον αριθμό των τυχαίων θανατώσεων που συνεπάγεται. Πράγματι, η κατά καιρούς εξόντωση μεμονωμένων πτηνών συντηρεί, μεταξύ των θηρευομένων πληθυσμών, μόνιμη κατάσταση συναγερμού με ολέθριες συνέπειες επί πολλαπλών πτυχών που άπτονται των συνθηκών διαβιώσεώς τους.

- 17 Επιπλέον, οι συνέπειες είναι ιδιαίτερα σοβαρές για τις ομάδες πτηνών που, κατά την περίοδο αποδημίας και διαχειμάσεώς τους, τείνουν ενούμενες να αποτελούν σχηματισμούς και να αναπαύονται σε εκτάσεις που είναι συχνά πολύ περιορισμένες ή ακόμη και απομονωμένες. Πράγματι, οι οφειλόμενες στις θηρευτικές δραστηριότητες παρενοχλήσεις τα αναγκάζουν να αφιερώνουν το μεγαλύτερο μέρος της ενεργητικότητάς τους στη μετακίνηση και διαφυγή τους σε βάρος του χρόνου που δαπανούν για την τροφή και ανάπαυσή τους ενόψει της αποδημίας. Οι παρενοχλήσεις αυτές έχουν αρνητικές επιπτώσεις επί των αποθεμάτων ενεργείας κάθε μεμονωμένου πτηνού και επί του συντελεστή θνησιμότητας του συνόλου των συγκεκριμένων πληθυσμών. Η συνέπεια από την οφειλόμενη στη θήρα παρενόχληση των πτηνών άλλων ειδών είναι ιδιαίτερα σημαντική για εκείνα των οποίων η μετανάστευση προς επιστροφή πραγματοποιείται ενωρίτερα.
- 18 Ως προς το δεύτερο μειονέκτημα, ήτοι τον κίνδυνο μερικού αφανισμού τους που διατρέχουν εμμέσως ορισμένα είδη για τα οποία έληξε ήδη η θήρα λόγω συγχύσεως με τα είδη για τα οποία αυτή εξακολουθεί να επιτρέπεται, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το άρθρο 7, παράγραφος 4, τρίτη περίοδος, της οδηγίας αποσκοπεί ακριβώς στο να αποφεύγεται τα εν λόγω είδη να εκτίθενται στους κινδύνους μερικού αφανισμού τους λόγω των θηρευτικών δραστηριοτήτων κατά την περίοδο μεταναστεύσεως προς αναζήτηση συντρόφου, προβλέποντας για τα κράτη μέλη την υποχρέωση να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εμποδίζουν, κατά την ανωτέρω χρονική περίοδο, οποιαδήποτε θηρευτική δραστηριότητα.
- 19 Σε όσα προηγήθηκαν δεν θα μπορούσε να αντιταχθεί ότι η θήρα συνιστά ψυχαγωγική δραστηριότητα δικαιολογούσα εξαίρεση από το άρθρο 7, παράγραφος 4.
- 20 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, όπως διευκρίνισε το Δικαστήριο με τις αποφάσεις της 8ης Ιουλίου 1987 στις υποθέσεις 247/85, Επιτροπή κατά Βελγίου (Συλλογή 1987, σ. 3029, σκέψη 8), και 262/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Συλλογή 1987, σ. 3073, σκέψη 8), η προστασία των πτηνών πρέπει να σταθμίζεται σε σχέση με άλλες απαιτήσεις, όπως είναι οι οικονομικής φύσεως απαιτήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 2 της οδηγίας, το οποίο υποχρεώνει τα κράτη μέλη να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα και να διατηρούν ή προσαρμόζουν τον πληθυσμό όλων των ειδών πτηνών στο επίπεδο που ανταποκρίνεται ιδίως στις οικολογικές, επιστημονικές και μορφωτικές απαιτήσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές και ψυχαγωγικές τοιαύτες. Επομένως, το άρθρο 2, ακόμη και αν δεν συνιστά αυτόνομη παρέκκλιση από το γενικό σύστημα προστασίας, καταδεικνύει ότι η ίδια η οδηγία λαμβάνει υπόψη, αφενός, την ανάγκη

αποτελεσματικής προστασίας των πτηνών και, αφετέρου, τις απαιτήσεις της υγείας, της δημοσίας ασφαλείας, της οικονομίας, της οικολογίας, της επιστήμης, καθώς και απαιτήσεις μορφωτικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα. Τούτο συμβαίνει στην περίπτωση του άρθρου 7, παράγραφος 4, τρίτη περίοδος, της οδηγίας, το οποίο περιλαμβάνει συγκεκριμένη και ειδική υποχρέωση, ανεξάρτητη από τη γενικώς εξαγγελόμενη στο άρθρο 2 υποχρέωση.

- 21 Ο καθορισμός ενιαίας ημερομηνίας λήξεως της θήρας για το σύνολο των επιδιώκων ειδών, ημερομηνίας που αντιστοιχεί στην καθορισθείσα για το είδος που μεταναστεύει πρώτο, εγγυάται κατ' αρχήν την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου με το άρθρο 7, παράγραφο 4, τρίτη περίοδος, στόχου. Πάντως, δεν πρέπει να αποκλείεται το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να έχει τη δυνατότητα να προσκομίζει στοιχεία στηριζόμενα σε επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα που προσιδιάζουν σε κάθε ειδική περίπτωση και αποδεικνύοντα ότι τυχόν κλιμάκωση των ημερομηνιών λήξεως της θήρας δεν εμποδίζει την πλήρη προστασία των ειδών πτηνών που ενδέχεται να επηρεάζει η ανωτέρω κλιμάκωση.
- 22 Επομένως, η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα είναι ότι η οδηγία δεν παρέχει στις εθνικές αρχές την εξουσία να καθορίζουν ημερομηνίες λήξεως της θήρας κυμαινόμενες ανάλογα με τα είδη πτηνών, εκτός της περιπτώσεως κατά την οποία το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μπορεί να προσκομίσει στοιχεία στηριζόμενα σε επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα που προσιδιάζουν σε κάθε ειδική περίπτωση και αποδεικνύοντα ότι τυχόν κλιμάκωση των ημερομηνιών λήξεως της θήρας δεν εμποδίζει την πλήρη προστασία των ειδών πτηνών που ενδέχεται να επηρεάζει η εν λόγω κλιμάκωση.

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 23 Με το τρίτο ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν, αφενός, αν η οδηγία επιτρέπει η λήξη της θήρας να καθορίζεται σε διαφορετικές ημερομηνίες στα διάφορα διαμερίσματα του κράτους μέλους και, αφετέρου, αν ένα κράτος μέλος μπορεί να αναθέτει την εφαρμογή της οδηγίας σε ιεραρχικά εξαρτώμενες αρχές.
- 24 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι το γεγονός ότι οι ημερομηνίες λήξεως της θήρας διαφέρουν από μια περιοχή σε άλλη συμβιβάζεται αφ' εαυτού προς το άρθρο 7, παράγραφος 4, τρίτη περίοδος, της οδηγίας.

- 25 Πράγματι, η ανωτέρω διάταξη επιβάλλει απλώς την υποχρέωση να καθορίζεται η ημερομηνία λήξεως της θήρας κατά τρόπο καθιστώντα εφικτή την πλήρη προστασία των αποδημητικών πτηνών κατά τη διάρκεια της μεταναστεύσεώς τους προς αναζήτηση συντρόφου. Εφόσον εικάζεται ότι η εκκίνηση της σχετικής μεταναστεύσεως ποικίλλει κατά χρόνο στα διάφορα διαμερίσματά του, το κράτος μέλος εξουσιοδοτείται να καθορίζει διαφορετικές ημερομηνίες λήξεως της θήρας.
- 26 Ομοίως, δεν υφίσταται εμπόδιο για την ανάθεση εκ μέρους κράτους μέλους σε ιεραρχικά εξαρτώμενες αρχές της εξουσίας καθορισμού ημερομηνίας λήξεως της θήρας των αποδημητικών πτηνών, υπό τον όρον ότι παρέχεται η εγγύηση, με γενικής φύσεως και διαρκή ρύθμιση, ότι η ημερομηνία αυτή καθορίζεται κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται πλήρως η προστασία των εμπίπτόντων στην οδηγία ειδών πτηνών ενόσω διαρκεί η μετανάστευσή τους προς αναζήτηση συντρόφου.
- 27 Επομένως, η απάντηση στο υποβληθέν τρίτο ερώτημα είναι ότι ο καθορισμός διαφορετικών ημερομηνιών λήξεως ανάλογα με το διαμέρισμα του κράτους μέλους συμβιβάζεται προς την οδηγία υπό τον όρον ότι διασφαλίζεται πλήρως η προστασία των ειδών. Σε περίπτωση κατά την οποία η εξουσία καθορισμού ημερομηνίας λήξεως της θήρας των αποδημητικών πτηνών ανατίθεται σε ιεραρχικά εξαρτώμενες αρχές, οι διατάξεις περί αναθέσεως της σχετικής εξουσίας πρέπει να διασφαλίζουν ότι η ημερομηνία λήξεως καθορίζεται κατά τρόπον ώστε να καθίσταται εφικτή η πλήρης προστασία των πτηνών ενόσω διαρκεί η μετανάστευσή τους προς αναζήτηση συντρόφου.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 28 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Γαλλική Κυβέρνηση και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κυρίας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε το Tribunal administratif της Νάντης (Γαλλία) με αποφάσεις της 17ης Δεκεμβρίου 1992, αποφαινεται:

- 1) Κατ' εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 4, της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 2ας Απριλίου 1979, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών, η ημερομηνία λήξεως της θήρας των αποδημητικών πτηνών και των υδροβίων θηραμάτων πρέπει να καθορίζεται βάσει μεθόδου εγγυωμένης πλήρως την προστασία των ειδών αυτών ενόσω διαρκεί η μετανάστευσή τους προς αναζήτηση συντρόφου. Οι μέθοδοι που έχουν ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα ότι ορισμένο ποσοστό των πτηνών ενός είδους διαφεύγουν της ανωτέρω προστασίας δεν συνάδουν προς την προαναφερθείσα διάταξη.
- 2) Ο εκ μέρους κράτους μέλους καθορισμός ημερομηνιών λήξεως της θήρας κυμαινομένων ανάλογα με τα είδη πτηνών συμβιβάζεται προς το άρθρο 7, παράγραφος 4, τρίτη περίοδος, της προαναφερθείσας οδηγίας μόνον εφόσον το οικείο κράτος μέλος μπορεί να προσκομίσει στοιχεία στηριζόμενα σε επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα που προσιδιάζουν σε κάθε ειδική περίπτωση και αποδεικνύοντα ότι τυχόν κλιμάκωση των ημερομηνιών λήξεως της θήρας δεν εμποδίζει την πλήρη προστασία των ειδών πτηνών που ενδέχεται να επηρεάζει η ανωτέρω κλιμάκωση.
- 3) Ο καθορισμός διαφορετικών ημερομηνιών λήξεως ανάλογα με το διαμέρισμα του κράτους μέλους συμβιβάζεται προς την οδηγία υπό τον όρον ότι διασφαλίζεται πλήρως η προστασία των ειδών. Σε περίπτωση κατά την οποία η εξουσία καθορισμού της ημερομηνίας λήξεως της θήρας των αποδημητικών πτηνών ανατίθεται σε ιεραρχικά εξαρτώμενες αρχές, οι διατάξεις περί αναθέσεως της σχετικής εξουσίας πρέπει να διασφαλίζουν ότι η ημερομηνία λήξεως καθορίζεται κατά τρόπον ώστε να καθίσταται εφικτή η πλήρης προστασία των πτηνών ενόσω διαρκεί η μετανάστευσή τους προς αναζήτηση συντρόφου.

Due

Mancini

Moitinho de Almeida

Diez de Velasco

Schockweiler

Grévisse

Zuleeg

Kapteyn

Murray

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 19 Ιανουαρίου 1994.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

J.-G. Giraud

O. Due